

De tweede
decentralisatie webinar
van Bianca den Outer

Over IZA, GALA en

2,8 miljard euro om de zorg te transformeren

En hoe vrijwillige solidariteit daarbij cruciaal is

Why

In 2040 draagt de zorg optimaal bij aan het gezond (samen)leven van alle mensen in Nederland, in het besef dat daarvoor niet meer mensen en middelen beschikbaar zijn dan nu en dat dit gepaard moet gaan met de laagst mogelijke impact op klimaat en milieu.

Waarom 2040? Dan bereikt vergrijzing hoogtepunt

Het doel is dus: passende zorg die betaalbaar en toegankelijk is, ook in de toekomst.

De beleidstheorie? → Dat lukt alleen als de zorg ingrijpend verandert.

We hebben:

- GALA (gezond en actief leven akkoord). Daaronder ligt het financieel arrangement, de SPUK-regeling
- IZA (integraal zorgakkoord). Daaronder liggen afspraken met zorgveld en zorgverzekeraars.
- Transformatiemiddelen. Daaronder ligt het beoordelingskader (voorafgegaan door regiobeelden en regioplannen).
- WOZO (Programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen)

Er is 2,8 miljard euro aan transformatiegeld vrijgemaakt.

Wat staat er in het IZA en GALA over vrijwilligers?

- Vrijwilligers krijgen expliciet een rol toebedeeld waar het gaat om de vormgeving van inloopcentra voor mentale gezondheid
- Vrijwilligers krijgen expliciet een rol toebedeeld in de sociale basis. En die is interessant! De sociale basis betekent *vrij toegankelijke formele en informele activiteiten en voorzieningen gericht op het elkaar ontmoeten en ondersteunen, ontplooien en ontspannen die zorgen dat mensen kunnen samenleven en meedoen.*
- Actie van VWS: *Het ministerie van VWS faciliteert een brede verkenning naar de waarde van de sociale basis en de aansluiting op de versterking van de lokale beweging naar de 'voorkant'. Gemeenten, mantelzorgers, vrijwilligers, welzijnswerkers en andere relevante actoren worden actief uitgenodigd om zich hierbij aan te sluiten.*

Wat staat er in het WOZO (wonen, ondersteuning en zorg voor ouderen?)

Uit de actielijn arbeidsmarkt:

- *In deze actielijn willen we bereiken dat voldoende goed opgeleide zorgmedewerkers in staat zijn om kwalitatief goede zorg te kunnen verlenen met inzet van slimme digitale zorg en dat zij hun kennis over kunnen dragen aan vrijwilligers en mantelzorgers.*

Let's talk about money: 2,8 miljard euro

Van deze € 2,8 miljard is 50% (€ 1,4 miljard) geormerkt beschikbaar voor de sectoren MSZ, GGZ, wijkverpleging, huisartsenzorg en MDZ naar rato van omvang sector ten behoeve van plannen die bijdragen aan de doelstellingen van het IZA.

Dit leidt tot de volgende verdeling:

- MSZ € 940 miljoen (67%)
- GGZ € 160 miljoen (11,4%)
- Wijkverpleging € 140 miljoen (10%)
- Huisartsenzorg en MDZ € 160 miljoen (11,4%)

De resterende transformatiemiddelen (€ 1,4 miljard) zijn beschikbaar voor alle partijen, voor plannen die bijdragen aan de doelstellingen van het IZA. *Onder alle partijen horen ook partijen uit het sociaal domein voor zover die onderdeel uitmaken van IZA-transformatieplannen.*

Let's talk about money: 2,8 miljard euro

Voor gemeenten is jaarlijks maximaal € 150 miljoen structureel beschikbaar voor concrete plannen om de IZA-doelen te verwezenlijken, mits gemeenten zich committeren aan het IZA. Er zijn inmiddels afspraken gemaakt over de inzet van deze middelen en de manier waarop gemeenten aanspraak kunnen doen op deze € 150 miljoen.

Daarbij is samenhang met andere vraagstukken, waaronder het GALA en het abonnementstarief. De doelen en activiteiten uit het GALA sluiten grotendeels aan op de doelstellingen in IZA. Voor GALA en SPUK is 180 miljoen euro beschikbaar.

How

Transformatiemiddelen worden, de naam zegt het al, ingezet om de noodzakelijke zorgtransformatie naar arbeidsbesparende, passende zorg te realiseren en/of te versnellen.

- De inzet van transformatiemiddelen is incidenteel, voor een bepaalde periode van maximaal 5 jaar, en dus niet structureel.
- Voor transformatiemiddelen geldt als uitgangspunt “use it or lose it”; niet ingezette transformatiemiddelen komen dus niet ten goede aan het eigen vermogen van de zorgverzekeraars of zorgaanbieders.
- Het inzetten van transformatiemiddelen is één van de instrumenten om de noodzakelijke zorgtransformaties te bevorderen. Het uitgeven van transformatiemiddelen is geen doel op zich.
- Vanaf 1 februari 2023 kunnen zorgpartijen hun transformatieplannen indienen.
- Deze worden door een beoordelingskader getrokken. Het BO IZA (het bestuurlijk overleg op landelijk niveau) evalueert het kader ieder kwartaal

How

- Langs de lijn van regiobeelden en regioplannen, *en*
- Langs de lijn van ROAZ-beelden en –plannen, *idealiter gevolgd door*
- Een transformatieplan, *gewogen en beoordeeld aan de hand van*
- Een beoordelingskader voor ‘impactvolle transformaties’

Schaalniveau:

- Zorgkantorregio (bij voorkeur, niet verplicht!)

Regievoerder:

- 2 leidende zorgverzekeraars in een regio (beoordelend, maar ook: faciliterend en verbindend)

Publicatie:

- www.dejuistezorgopdejuisteplek.nl

How

Criteria regiobeelden en -plannen gaat eigenlijk over netwerk governance en vormen de bouwstenen voor regionale samenwerking:

- Welke onderwerpen komen aan bod
- Verschillende partijen die betrokken moeten worden (samenstelling is afhankelijk van het concrete plan)
- De rolverdeling
- De wijze waarop de beelden en plannen transparant worden gemaakt

How

Idealiter komen partijen aan de hand van de regiobeelden en – plannen (+ ROAZ) daarna tot gerichte en afgestemde specifieke transformatieplannen.

In het beoordelingskader is de inzet van transformatiemiddelen nader uitgewerkt en aangevuld. Doelen:

- Uniform speelveld voor alle partijen en sectoren
- Zodat inzet middelen gelijkgericht kan gebeuren. Met gelijkgericht wordt bedoeld dat zorgaanbieders en zorgverzekeraars in hun individuele handelen en in contractafspraken dezelfde beweging nastreven
- Er kan bijgestuurd worden als vanuit monitoring blijkt dat sectoren achterblijven

What

Het maken van een plan voor een impactvolle transformatie is erop gericht om de transformatie op een goede en efficiënte manier te realiseren en de kans te vergroten dat de transformatie succesvol verloopt en goede resultaten worden geboekt.

Urgentie is leidend: een transformatieplan kan los van een regioplan tot stand komen.

Het is aan partijen om te bepalen wat de schaal is van het plan: individueel, lokaal, regionaal en landelijk. Waarbij regionaal niet overeen hoeven te komen met een zorgkantoorregio, ROAZ-regio of andere formele regio-indeling.

Er is een indieningsformat inclusief handleiding

Wanneer is een transformatie impactvol?

1. Het zorggebruik in de Zorgverzekeringswet.
2. Regionale en/of landelijke herverdelingsvraagstukken (profielkeuzes)*.
3. De inzet van personeel**;
4. De omvang van zorgvastgoed (in relatie tot de omvang van de zorgaanbieder).

* Hiermee wordt bijvoorbeeld bedoeld: verschuivingen van patiëntenstromen met als doel het voorkomen van (zwaardere) zorg en optimale inzet van capaciteit binnen de regionale dan wel landelijke context.

** Hiermee wordt bedoeld dat wil zeggen dat de transformatie leidt tot substantieel minderen of effectiever inzetten van schaars personeel (in aansluiting op de regionale arbeidsmarkt). Hieronder kan ook bij/nascholing vallen, waardoor personeel effectiever zorg kan verlenen.

Welke voorwaarden?

- Transformatie kan op korte termijn niet anders bereikt worden, versneld of opgeschaald
- Eenmalige investering voor de totstandbrenging van de beoogde transformatie
- Transformatiemiddelen zijn gekoppeld aan concrete transformatieafspraken (inspanningsverplichting, resultaatverplichting)
- Transformatiemiddelen vrijgeven in batches, gekoppeld aan mijlpalen
- Geen mogelijkheid tot terugvordering
- Geen dubbele financiering of financiering waar al gealloceerde middelen voor beschikbaar zijn
- Duidelijk aangeven hoe de aangevraagde transformatiemiddelen worden ingezet

Mijn observaties en vragen (en vul mij aan)

- Zijn zorgverzekeraars in staat om hun rol in het spel te spelen en de goede regie te voeren?
- Gaan de werkzaamheden van vrijwilligers en informele steun geïnstitutionaliseerd en geprofessionaliseerd worden? Of gaan vrijwilligers en informele steun positie gegund krijgen en daarmee ook zeggenschap?
- Dit gaat grootse veranderingen met zich meebrengen of groots mislukken. Wat denken jullie?
- Gaan we papieren tijgers ontwerpen of krijgen gemeenschappen ruimte om te transformeren?
- Ontstaan er afwenteleffecten op vrijwilligers en informele steun? #durftezeggen

Deze presentatie werd verzorgd door

Bianca den Outer
bianca@jblorenz.nl
06-24611542

